

RADU ANDREA

SZAKTANÁCSADÁS – AGRÁRIUM - INNOVÁCIÓ

Tudástranszfer, tudáskontextus a székelyföldi térségben

Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Magyar Ferenc

Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány, Státus Kiadó, Csíkszereda, 2020.

181 oldal

Jelen kötet által a szerzők arra ösztönzik a térség gazdasági szereplőit, hogy kiemelkedően fontos ügyként kezeljék az agrárium digitalizációs folyamatát, a tudástranszfer szerepét és hogy a térség tudástermelési hely is legyen. Az Alapítvány az oktatási programjain keresztül mindig igyekezett elérni azt, hogy a székelyföldi agrárinnováció kiemelt szerepet kapjon.

A kötet vázlatos helyzetképet ad a térségbe irányuló tudástranszfer folyamatról és a folyamat alakulásának társadalmi feltételeiről. Ugyanakkor komplexebb eredményekhez vezet a további helyzetképek feltárása és részletezése, kiegészítve a már jól bevált gyakorlatokkal. Ezáltal pontosabban megfogalmazható a térségünkben alkalmazott tudástranszfer folyamat.

A kötet nagyon jól áttekinthető, jól strukturált, könnyen követhető. Három fejezetre van felosztva, melyek magukba foglalnak tanulmányokat, szakmai szempontokat valamint véleményeket és gyakorlatokat.

Az első fejezetben három tanulmányon keresztül szó esik a tudástranszferről, tudáskontextusról a vidéki térségben, a tudás, innováció és fenntartható fejlődésről valamint az innovatív agrárszereplők információszerzési, információhasznosítási gyakorlatáról a székelyföldi térségben.

Az első fejezet első tanulmányában Biró A. Zoltán részletezi a tudástranszfer, tudáskontextus vidéki szerepét, helyzetképet ad a szaktanácsadás székelyföldi feltételrendszeréről. A tudástranszfer folyamat legfontosabb tényezője, hogy a térségben növekvő tendenciát mutat a szakmai képzések iránt érdeklődők száma. A képzések alkalmával azonban inkább a gépi eszközök, termelési technológiák ismertetése kerül előnybe, míg a PR, menedzsment és a hálózati együttműködésről kevesebb szó esik. A tudástranszfer folyamatok egymásától függetlenül zajlanak, különböző szinteken. Eredményességéről, a társadalomban betöltött szerepéről csak közvetett módon és sok munkával lehet információt begyűjteni. Javasolt kialakítani

és működtetni olyan programokat, amelyeket, siker esetén, intézményesíteni lehetne és fontos elemét képeznék a fokozatosan kiépítendő térségi rendszernek.

Sárosi-Blága Ágnes, a kötet első fejezetének második tanulmányában olyan szakirodalmi anyagokat, projekteket és programokat ismertet amelyek a tudás és agrárium kapcsán új szempontokat kínálnak az elemzéshez, megértéshez és ösztönzéshez. A tudás befogadásában és az innovációs folyamatokban kiemelkedő szerepe van az agrárium szereplői által az innováció és az innováció befogadásával kapcsolatosan képviselt vagy kialakított attitűdöknek. Az innováció befogadása előtérbe hozza a célcsoport viselkedésének és tudásának elemzését. Az agrárium képviselői számára már a tudás és szakértelem új módozatainak átadására van szüksége, mint pl. a közösségi média használata, különböző csatornák alkalmazása a gazdák tájlozgatására, kapcsolatok kialakítása és életbe tartása. A mindennapi életben számos olyan gyakorlat működik amelyek által előtérbe kerülnek a tudásformák, a formális és informális tudásszerzés folyamatainak kapcsolata és a digitális tanulási lehetőségek hatásainak ismerete.

A kötet első fejezetének harmadik tanulmányában Biró A. Zoltán és Szász Mária Magdolna két fontos következtetést fogalmaz meg az innovatív agrárszereplők információszerzési, információhasznosítási gyakorlatára való tekintettel a székelyföldi térségben.

Az információszerzési gyakorlat a pontszerű működési modell dominanciáját jelzi, amelynek kétféle oka is van: a térségben alacsony az innovatív agrárvállalkozók száma, ez pedig a szigetszerűségi működési modellt egyedesíti, melyre a magyarázat az agrárvállalkozók habitusában kereshető. Az információforrásokhoz való viszonyulások azt mutatják, hogy a térség szereplői az ismeretszerzéshez és tanuláshoz az informális megoldásokat részesítik előnyben és bár igénybe veszik az intézményes megoldásokat is, az igénybevétel módozatai mentén igyekeznek informálissá tenni azokat.

A kötet második fejezetét három szakmai interjú képezi. Szabó Ákos (szaktanácsadó, Székely Gazdaszervezetek Egyesülete) szerint *“Az is fontos feladat kell legyen szerintem, hogy felmérjük a gazdatársadalmat...”* (91 old.). Az interjú során véleményezte az agrár témakörben a szakmai ismeretterjesztést, az eljárásokat, a gazdák igényeinek megismerésének- és a tapasztalatcseréjének fontosságát. Továbbá szó került arról is, hogy a gazdák kihez fordulhatnak problémás esetekben, a segítségkérés esetén történő pozitív tapasztalatokról, a képzettség, a tudásigény és a

műszaki újítások elfogadásáról és a digitális eszközök szerepéről a képzések, gyakorlati tanácsadások alkalmával.

“A jelenlegi állapotban mindenki megoldja valahogy...” nyilatkozta Gál Attila (szaktanácsadó, Székely Gazdaszervezetek Egyesülete). Az interjú keretén belül szó került a szakmai ismeretterjesztésről az agrár témakörben, a tanfolyam jellegű képzésekről, a gazdák tanulási igényről, annak lényegéről és fontosságáról, a tanácsadás hatékonyabb működéséről, fejlesztéséről, a képzettség, tudás és a műszaki újítások elfogadásáról és összefüggéséről, a digitális eszközök szerepéről. Szerinte, mindenképp szükség van egy erős gazdaképviselőre országos vagy helyi szinten, aminek befolyásoló ereje legyen.

Hatos György (szaktanácsadó, Székely Gazdaszervezetek Egyesülete) szerint *“Nekünk, szaktanácsadóknak, folyamatosan tanulnunk kell...”* (105 old.). Az interjú során szó került a szakmai kiadványok, személyes megkeresések gyakoriságáról, a gazdák továbbtanulási igényeiről, a termelésben felmerülő problémákról, napi gondokról és szakmai segítség igénybe vételéről, megoldási lehetőségekről, mentálitásváltásról, a műszaki és technológiai újításokról, a pozitív példamutatásról, amely a következő generáció továbbfejlődését eredményezné.

A kötet harmadik fejezete tíz véleményt, gyakorlatot foglal magába. A kálnoki Furus Levente (a Turulmadár Egyesület vezetője) szerint *“Fontos, hogy az ember ismerje a körülötte levő termelőket...”* (115 old.). Ismertette gazdasági tevékenységét, az elinduláshoz szükséges szakmai információkat, ösztönzést, a szakemberekhez való fordulás lehetőségét, az igénybe vehető szakmai képzéseket, szakmai tapasztalatokat/tapasztalatcserét, televíziós- és rádiós műsorokban való szereplésüket valamint a szakmai információk, tanácsadások fontosságát. A kézdivásárhelyi Kelemen Gábor (Profi rádió munkatársa, műsorvezető és reklámszerkesztő/készítő) áfonyatermesztéssel foglalkozik, aki az interjú során elmesélte a vállalkozásának történetét, a szakmai tapasztalatcsere lehetőségét, véleményezte a televízió- és rádiós műsorok szerepét, észrevételeket és javaslatokat fogalmazott meg. *“A gyakorlat nagyon fontos, idővel rakódnak össze az olvasottak a gyakorlatoddal”*, nyilatkozta a kézdivásárhelyi Jova Lóránd, aki áfonyatermesztéssel és hagyományos mezőgazdasággal foglalkozik. Az interjú során beszélt a tevékenységéről, a szakmai képzések lehetőségeiről, tapasztalatcseréről valamint észrevételeket és javaslatokat fogalmazott meg azzal kapcsolatosan, hogy az agrártermelőket miként lehet segíteni és támogatni. Az uzoni Kósa Tamás agrármérnöknek tanul és mezőgazdasággal foglalkozik.

Szerinte, *“egy ilyen találkozó alkalmat biztosít egymás gondjainak, valamint a legújabb technológiák megismerésére”*. Az interjú alatt mesélt a tevékenységének kezdetéről, a kellő információk megszerzéséről, a szakemberekhez való fordulás lehetőségeiről, az igénybe vehető szakmai képzésekről, szakmai tapasztalatcserékről, a szakmai kiadványok, tévéműsorok, rádióműsorok szerepéről és fontosságáról. A végén észrevételeket, javaslatokat fogalmazott meg illetve részletezte a levendula fesztivál ötletét. *“A kapcsolatok révén kell erősítsük egymást”* – vallja az uzoni Molnár Hajnalka, aki mesélt a tevékenységeiről, az igénybe vehető szakmai képzésekről, szakmai tapasztalatcseréről más gazdákkal, a kiadványok, tévé- és rádióműsorok szerepéről és fontosságáról, valamint észrevételeket és javaslatokat fogalmazott meg azzal kapcsolatosan, hogy hogyan lehetne segíteni a gazdákat szakmai információkkal, tanácsokkal. A lemhényi Sebestyén Barnabás, *“inkább az internethez folyamodik, mert bármilyen kérdésre könnyen kap választ”*. A lekérdezés során mesélt az általa végzett mezőgazdasági tevékenységéről, a szakemberhez való fordulás lehetőségéről, az igénybe vehető szakmai képzésekről, szakmai tapasztalatcseréről, telefonos applikáció használatáról, az online és offline media használatáról illetve arról, hogy miként lehetne a fiatal gazdákat információkkal, tanácsokkal segíteni. A kézdiszentléleki Sterczér Sándor, állattenyésztéssel és mezőgazdasággal foglalkozik. Szerinte, *“amikor látod, hogy készül a sajt, meg tudod tapogatni, érzed az illatát, ez az igazi”*. Mesélt a vállalkozásáról, hogy mikor, hogyan és minek hatására indította el, beszélt a szakmai tanácsadásról, tapasztalatcseréről, a tévé- és rádióműsorok szerepéről valamint az interjú végén észrevételeket és javaslatokat fogalmazott meg az agrártermelők információkkal, tanácsokkal való megsegítéséről. *“Több információra inkább az értékesítés kapcsán lenne szükség”* – mondta Vass Attila, gidófalvi lakos, aki faipari mérnökként dolgozik. Az interjúztatás során mesélt levendulatermesztési tevékenységéről, arról, hogy szükség esetén kihez fordulnak segítségért, igénybe vesz-e szakmai képzést, a pozitív tapasztalatokról, a levendula fesztivál ötletéről, a szakmai kiadványokról valamint megfogalmazta gondolatait azzal kapcsolatosan, hogy a kisebb agrártermelőket miként lehetne tanácsokkal, információkkal segíteni és támogatni. Papp Zsolt és Papp Edit szentkatolnai lakosok, homoktövis termesztéssel foglalkoznak. Szerintük *“a kistermelők számára, ha bíznak egymásban, nagyon sok lehetőséget ad a szövetkezés...”* Elmesélték, hogy mikor fordulnak szakemberhez segítségért, beszéltek az igénybevehető szakmai képzésekről, szakmai tapasztalatcserékről, szakkönyvek,

tévé- és rádióműsorok szerepéről és a szakmai információkkal való támogatásról. A nyújtódi Putnoki-Csicsó Barna és Putnoki-Csicsó Margit sajtókészítéssel foglalkoznak. Szerintük *“a tapasztalatokat beszélgetések során tudják átadni, tudjuk átvenni a gyakorlott szakemberektől...”*. A lekérdezés során meséltek a tevékenységükről, az igénybe vett segítségről, tanácsokról és szakmai képzésekről, a szakkönyvek, tévé-és rádióműsorok szerepéről és gyakoriságáról, a szakemberekkel való rendszeres vagy személyes kapcsolatokról illetve az agrártermelők szakmai információkkal, tanácsokkal való támogatásáról, ellátásáról.

A kötet szerkezetének köszönhetően a szakirodalom megismerésére és a szakértői szempontokra alapozva az olvasó könnyebben megértheti az agrárium digitalizációs folyamatát, a tudástranszfer szerepét és annak gyakorlatban való alkalmazását, melyekre tökéletes példát nyújtanak a harmadik fejezetben olvasható vélemények és gyakorlatok.